

Zalecana opieka nad sztukami wizualnymi (malarstwo i rysunek)

Obrazy i rysunki są delikatnymi dziełami, które wymagają szczególnej troski, aby zapewnić ich ciągłą konserwację i przekazanie przyszłym pokoleniom.

10 czynników przy ocenie ryzyka degradacji dzieła sztuki:

1. **SIŁA FIZYCZNA** (unikać nacisku, np. nie kłaść innych przedmiotów bezpośrednio na dziełach; unikać spadających przedmiotów, np. nie montować ciężkich przedmiotów nad obrazem lub rysunkiem wiszącym na ścianie; unikać silnych wibracji, np. unikać głośnej, wibrującej muzyki)
2. **OGIEŃ, CIEPŁO** (unikać przegrzewania, np. nie kłaść dzieł na kaloryferach i nie trzymać źródeł ciepła w pobliżu; zmniejszyć ryzyko pożaru, np. upewnić się, że systemy gaśnicze są łatwo dostępne)
3. **WODA** (unikać kondensacji, np. z okien lub łazienek; nie stawiać dzieł w pobliżu urządzeń kuchennych, np. ekspresów do kawy; unikać wycieków, np. nie stawiać ich w pobliżu rur wodnych ani klimatyzacji)
4. **SZKODNIKI** (unikać much, gryzoni)
5. **ZANIECZYSZCZENIA** (unikać kurzu, np. nie stawiać dzieł w pobliżu otwartego okna; unikać dymu, w tym dymu tytoniowego, np. nie stawiać dzieł w pobliżu pieca wydzielającego dym lub popiół, nie palić w pomieszczeniu, w którym znajdują się dzieła, ani w jego pobliżu; nie przechowywać dzieł w pomieszczeniach w pobliżu parkingu; unikać źródeł kwasów, np. nie montować dzieł na kartonie, który nie jest bezkwasowy)
6. **ŚWIATŁO I UV** (używać tylko światła żarówkowego, unikać promieniowania UV: nigdy nie wystawiać dzieł na bezpośrednie światło słoneczne, stosować filtry UV na oknach; nigdy nie używać świetlówek, stosować standardowe żarówki; zmieniać ekspozycję na światło: od czasu do czasu zmieniać miejsce dzieł w kolekcji na inne obszary, pokoje lub ściany – zasada rotacji kolekcji – aby zapobiec długotrwałemu wystawieniu dzieła na to samo źródło światła)
7. **TEMPERATURA** (utrzymywać 15–20 °C: temperatury poniżej lub powyżej tego zakresu uszkadzają dzieła; unikać wahań temperatury: nie dopuszczać do dużych zmian, np. między dniem a nocą; utrzymywać stałą temperaturę)
8. **WILGOTNOŚĆ** (utrzymywać 40–60 % wilgotności względnej: uwaga, powyżej 65 % mogą rozwijać się grzyby; powyżej 75 % może pojawić się pleśń)
9. **PRZESTĘPCZOŚĆ** (zmniejszyć ryzyko kradzieży i wandalizmu: zapewnić systemy bezpieczeństwa i kontrolowany dostęp)
10. **DYSOCJACJA** (stosować etykiety i prowadzić inwentarz: brak informacji o dziele w kolekcji – jego rola, opis, kontekst kulturowy, autor, rok powstania itd. – zmniejsza jego atrakcyjność i obniża zainteresowanie jego konserwacją)

Oświetlenie

Zaleca się oświetlenie pośrednie i słabe, z użyciem standardowych, klasycznych lub niefluorescencyjnych żarówek LED, najlepiej przez wbudowane reflektory punktowe lub sufitowe.